

Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen

Udstedelsesdato: 30. juni 2009

Udstedt af det faglige udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen i henhold til følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik (BEK nr. 163 af 7. marts 2008)
- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik (BEK 565 af 19. juni 2008)
- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik (BEK nr. 406 af 26. maj 2009)

Det følgende relaterer sig til ovennævnte uddannelsesbekendtgørelses bilag 3.

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Social- og sundhedsuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

- 1) Praktisk og personlig hjælp.
- 2) Omsorgs- og sygeplejeopgaver.
- 3) Sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter.
- 4) Koordination, vejledning og undervisning.
- 5) Aktivitet og rehabilitering.

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin eller specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder trinnet: Social- og sundhedshjælper (trin 1).

1.4. Uddannelsen afsluttes med specialet: Social- og sundhedsassistent (trin 2).

2. Uddannelsens varighed og struktur m.v.

2.1 Uddannelsens trin 1, social- og sundhedshjælper, er en vekseluddannelse med mindst 3 skoleperioder og mindst 2 praktikperioder. Skoleundervisningen varer 24 uger. Den lokale skolepraktikplan fremgår af den lokale undervisningsplan. Den lokale skolepraktikplan udarbejdes under hensyntagen til tilrettelæggelsen af skoleundervisningen og praktikuddannelsen.

På hovedforløbet for trin 1, social- og sundhedshjælper kan en opdeling af hhv. skole- og praktikuddannelsen fx organiseres i følgende modeller:

Grundforløb	Hovedforløb				
	Skole	Praktik	Skole	Praktik	Skole

Grundforløb	Hovedforløb			
	Praktik	Skole	Praktik	Skole

2.2 Uddannelsens trin 2 til social- og sundhedsassistent er en vekseluddannelse med 4 skoleperioder og 3 praktikperioder. Skoleundervisningen varer 32 uger. Den lokale skole-praktikplan fremgår af den lokale undervisningsplan. Den lokale skole-praktikplan udarbejdes under hensyntagen til tilrettelæggelsen af skoleundervisningen og praktikuddannelsen.

Praktikuddannelsen tilrettelægges således, at 1/3 af den samlede praktiktid normalt foregår inden for det somatiske område, og 1/3 normalt foregår i en kommune. Afhængig af organiseringen af det psykiatriske område foregår den tredjedel af praktiktiden, der normalt vedrører det psykiatriske område, i en region eller i en kommune.

Hovedforløb for social- og sundhedsassistent						
Skole Ca. 16 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 7 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 5 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 4 uger

3. *Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet*

De kompetencemål, der går forud for skoleundervisningen i hovedforløbet, fremgår af bilag 3 i bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige indgang sundhed, omsorg og pædagogik (BEK nr. 163 af 7. marts 2008).

4. *Kompetencemål for hovedforløbet*

Kompetencemål for hovedforløbet fremgår af bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, bilag 3, pkt. 4.1 (BEK nr. 163 af 7. marts 2008).

4.1 I tilrettelæggelsen af uddannelsen og undervisningen skal de faglige og personlige kompetencer udgøre en helhed og tilsammen lede frem til en afsluttende erhvervsfaglig kompetence.

Den samlede erhvervsfaglige kompetence nås gennem undervisning i og elevens aktive tilegnelse af områdefag, grundfag, valgfrie specialefag og valgfag samt gennem undervisning og læring i praktikuddannelsen.

Skoleundervisningen og praktikuddannelsen skal tilrettelægges, således at eleverne gennem uddannelsen udover uddannelsesbekendtgørelsens kompetencemål udvikler følgende personlige kompetencer, som er relevante for udførelsen af erhvervsfunktionen:

1. udviser initiativ, selvstændighed, ansvarlighed og empati for på den baggrund at møde andre mennesker på en etisk og respektfuld måde og kan se egen andel i udviklingen af mellem-menneskelige relationer,

2. kan yde omsorg for sig selv og for andre på en nærværende og professionel måde,
3. har forståelse af kommunikationens betydning for at forstå, indgå i og udvikle en professionel praksis,
4. kan indgå aktivt i samarbejdsrelationer og opgaveløsning ud fra egne fysiske, psykiske, sociale og kulturelle ressourcer,
5. har indsigt i egne lærings- og motivationsmæssige styrker og udviklingspotentialer,
6. har nysgerrighed, kreativitet, åbenhed og lyst til kontinuerligt at lære og til at indgå i forandringsprocesser
7. kan håndtere og agere i en social og kulturel mangfoldighed,
8. har færdigheder i at være aktivt søgende, spørgende og kritisk samt kunne handle hensigtsmæssigt i uforudsete situationer og
9. kan anvende evaluering og selvevaluering som et redskab i egen lærings- og udviklingsproces.

Skoleundervisningen

Skoleundervisningen består af grundfag, områdefag, valgfri specialefag og valgfag. Områdefagene og de valgfri specialefag er særlige for social- og sundhedsuddannelsen. Mål for fagene fremgår af denne uddannelsesordning.

Grundfagene tilrettelægges i henhold til bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne (BEK nr. 882 af 6. marts 2007)

Valgfagene bidrager til udvikling af elevens faglige, almene, personlige og kreative kompetencer. De fastsættes af skolerne jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 28 (BEK nr 1518 af 13. december 2007).

Praktikuddannelsen

4.3 Praktikuddannelsen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig erhvervsfaglig kompetence i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for området.

Kompetencemålene for praktikuddannelsen fremgår af denne uddannelsesordning.

Oversigtsskema

4.4 Det fremgår af de følgende oversigtsskemaer, hvilke undervisningsfag og praktikmål der indgår i uddannelsen, herunder hvilket eller hvilke kompetencemål det pågældende fag/praktikmål understøtter.

Nærmere beskrivelse af indholdet af de enkelte skolefag og praktikmål findes sidst i denne uddannelsesordning. For så vidt angår de grundfag, der indgår i uddannelsen, kan der ses en supplerende beskrivelse af mål og øvrige rammer i bekendtgørelse om grundfag, som kan findes i Retsinformation.

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

I tilrettelæggelsen af fagene lægges vægt på, at tilrettelæggelsen understøtter elevens udvikling af personlige kompetencer (jf. afsnit 4.1) som et led i udviklingen af erhvervsfaglig kompetence.

Faget bidrager til følgende kompetencemål:	Fagnavn	Præstationsniveau for faget	Vejledende tid i uger	Trin 1 Social- og sundheds-hjælper	Trin 2 Social- og sundhedsassistent
	Grundfag			8	8
7, 9	Dansk	D – niveau	4	X	
7, 9, 15	Dansk	C – niveau	2		X
3	Naturfag	E - niveau	2	X	
11	Naturfag	C – niveau	4		X
	Engelsk	E - niveau	2	X	
	Engelsk	D- niveau	2		X
	Områdefag	Præstationsstandard		14	21
1, 2, 3	Sundhedsfag	Avanceret	3	X	
1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Social- og samfundsfag 1	Avanceret	3	X	
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Pædagogik med psykologi 1	Avanceret	3	X	
2, 3, 4, 5	Aktivitets- og praktiskfag	Avanceret	5	X	
10, 11, 12, 13	Sundheds- og sygeplejefag	Avanceret	6		X
10, 11, 12, 13	Medicinsk fag	Avanceret	4		X
7, 8, 9, 10, 11, 15, 16	Social- og samfundsfag 2	Avanceret	4		X
7, 10, 14, 15, 16	Pædagogik med psykologi 2	Avanceret	4		X
14, 15	Kultur og aktivitetsfag	Avanceret	3		X

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

	Valgfri specialfag	Præstationsstandard		1	2
1, 4, 5, 7, 14, 15	Socialpædagogik	Avanceret	1	X	X
2, 4, 5, 7, 12, 14, 15	Ældre pædagogik	Avanceret	1	X	X
1, 2, 10, 12, 14	Folkesundheds- og sundhedsfremme	Avanceret	1	X	X
4, 5, 7, 11, 14, 15	Kulturmødet i plejen og på arbejdspladsen	Avanceret	1	X	X
1, 3, 5, 6	Psykiatri	Avanceret	1	X	
7, 8, 9, 14, 15	Ledelse og organisation	Avanceret	1		X
8, 10, 11, 14	Rehabilitering	Avanceret	1		X
	Valgfag		1	X	
	Valgfag		1		X

Følgende af fagene/niveauerne i fagene i skemaet har alene videreuddannelsesperspektiv og er ikke centrale for opnåelse af uddannelsens kernekompetencer. Ét af disse kan derfor udskiftes af eleven, jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 4, stk. 3 (BEK nr. 1518 af 13. december 2007).

Engelsk

Eleven kan erstatte engelsk med et andet fag fra fagrækken eller et andet niveau end det angivne normale niveau. Institutionen vejleder eleven om fravalg/tilvalg af engelsk i forhold til videreuddannelsesperspektivet. Institutionen vejleder eleverne i valg af grundfagsniveauer og valg af valgfri specialfag eller valgfag. I vejledningen indgår betydningen af at tage grundfag på uddannelsens normale niveauer med henblik på muligheden for fortsat uddannelse.

Tablet 2: Praktikuddannelsens bidrag til kompetencemålene

I tilrettelæggelsen af praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil lægges vægt på, at tilrettelæggelsen og vejledningen understøtter elevens udvikling af personlige kompetencer (jf. afsnit. 4.1) som et led i udvikling af erhvervsfaglig kompetence.

Aktiviteten bidrager til følgende kompetencemål	Praktikmål	Trin 1 Social- og sundheds- hjælper	Trin 2 Social- og sundhedsassistent
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Praktik inden for social- og sundheds- hjælper, trin 1	X	
7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Praktik inden social- og sundhedsassistent, trin 2		X

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1 Skoleundervisning

5.1.1 Skoleundervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i praktiske situationer og problemstillinger fra elevens kommende arbejdsområde. Skoleundervisningen skal styrke elevernes forståelse af tværfaglige sammenhænge og helheder samt bidrage til udviklingen af personlige kompetencer. Det kan ske gennem tematiseret undervisning

5.1.2 I tilrettelæggelsen af undervisningens fag og temaer integreres informationsteknologien, dels som redskab for den enkelte elevs læring, dels som kundskabsområde.

5.1.3 Skolen udbyder ud over engelsk mindst et fremmedsprog som valgfag, jf. § 28 i hovedbekendtgørelsen.

5.1.4 Skolen kan udbyde valgfag i naturfag, innovation og internationalisering, jf. § 28 i hovedbekendtgørelsen.

5.2 Praktikuddannelse

5.2.1 Praktikuddannelsen består af længerevarende forløb, hvor eleven dels får forskellige og varierede erfaringer med patienter og personer med sociale, psykiske og somatiske problemer og behov inden for de regionale og kommunale områder, dels får kendskab til de samlede regionale, kommunale og private servicetilbud. Rækkefølgen af praktikforløbene fremgår af den lokale undervisningsplan.

5.2.2 Praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil tilrettelægges, så den understøtter elevens tilegnelse af færdigheder, viden og holdninger inden for de enkelte uddannelsers områder, jf. praktikmålene for uddannelsen.

5.2.2 Den arbejdsgiver, der har ansat eleven, planlægger praktikuddannelsen i overensstemmelse med uddannelsesordningen, den lokale undervisningsplan og ud fra de lokale muligheder.

5.2.4 I tilrettelæggelsen af praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil integreres informationsteknologien som kommunikations- og dokumentationsredskab.

Sammenhæng mellem skoleundervisning og praktikuddannelse

5.3 For at styrke helheden og sammenhængen i elevens uddannelsesforløb formulerer eleven i begyndelsen af hvert skole- og praktikforløb sammen med henholdsvis skole og praktiksted elevens faglige og personlige mål for den efterfølgende periode.

5.3.1. Uddannelsesbogen og uddannelsesplanen skal sikre, at eleven har overblik over hele sit uddannelsesforløb, og skal fungere som et samarbejdsredskab mellem elev, lærer og praktikvejleder.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1 Gennemførelsen af prøver i grundfag, områdefag og afsluttende prøve fremgår af skolens bedømmelsesplan.

6.2. Prøverne i de udtrukne fag og den afsluttende prøve er mundtlige. De øvrige område- og grundfag afsluttes med standpunktsbedømmelse, jf. bekendtgørelsens bilag 3, kapitel 6.

6.1.3. Bedømmelse af mål i praktik sker i henhold til bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, bilag 3, pkt. 6.4. og 6.5 (BEK nr. 163 af 7. marts 2008)

Nærmere beskrivelse af indholdet i de enkelte skolefag og praktikmål.

For at opnå kompetencemålene, der er fælles for alle elever i hovedforløbet, gennemgår eleverne følgende skolefag og praktikmål:

Sundhedsfag

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	3 uger
Mål	Eleven: <ul style="list-style-type: none"> A. opnår kendskab til sammenhængen mellem levevilkår, livsstil, sundhed og sygdom for at kunne tage medansvar for at arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende, B. opnår viden om menneskets grundlæggende fysiske, psykiske og sociale behov for at være bevidst om betydningen af at igangsætte tiltag, der understøtter det enkelte menneskes livsudfoldelse og livskvalitet, C. opnår kendskab til kroppens opbygning, funktion og viden om aldringsprocesser for at kunne observere forandringer samt planlægge, gennemføre og evaluere elementære sygeplejeopgaver, D. opnår kendskab til de hyppigst forekommende symptomer på ændret sundhedstilstand, herunder mulige årsager til deres opståen for at kunne observere, vurdere, formidle og alternativt planlægge og udføre elementære sygeplejeopgaver hos borgeren, E. kan forholde sig til betydningen af professionel omsorg i udøvelsen af arbejdet som Social- og sundhedshjælper, og F. opnår teoretisk viden og praktiske færdigheder på niveau svarende til grundfaget ”Grundkursus i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse”.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Social- og samfundsfag 1

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	3 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i ansvar og rettigheder som fagperson og myndighedsperson i forbindelse med udøvelse af arbejdet som Social- og sundhedshjælper, herunder viden om andre faggrupper og deres betydning for samarbejdet omkring borgeren, B. opnår viden om samfundets politiske, økonomiske og sociale strukturer med vægt på social- og sundhedssektoren for at kunne forklare beslutningsprocesser, der er af betydning for den enkelte og samfundet, C. opnår viden om det sociale netværks betydning for det enkelte menneskes livskvalitet for at kunne samarbejde med de pårørende, D. opnår viden om det fysiske og psykiske arbejdsmiljøets betydning og kan anvende denne viden i tilrettelæggelse og udførelse af arbejdsopgaverne samt opnår kendskab til relevant arbejdsmiljølovgivning, E. opnår viden om såvel kommunale som private servicetilbud og den enkeltes demokratiske rettigheder for at kunne vejlede den enkelte borger, patient eller klient ud fra muligheder, ønsker og behov, F. opnår kendskab til betydningen af menneskets forskellige levevilkår, kulturelle baggrund, livsanskuelser og religion for at kunne forholde sig til den enkelte med respekt for vedkommendes baggrund, G. opnår færdighed i at benytte redskaber til elektronisk kommunikation og informationssøgning og udvikler evnen til at forholde sig kritisk til informationerne og deres kilder, og H. opnår færdighed i at søge informationer om relevante love, regler, lokale og samfundsmæssige målsætninger for social- og sundhedssektoren, samt tilegner sig kendskab til disse for at kunne forholde sig til, hvordan de påvirker social- og sundhedshjælperens arbejdsområde. I. har kendskab til faktorer på arbejdspladsen, der kan føre til konflikter og vold og har kendskab til principperne om voldspolitik og kriseberedskab.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Pædagogik med psykologi 1

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	3 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår viden om udvikling af normer, holdninger og fordomme for at kunne vurdere og reflektere over egne og andres normer og holdninger samt være i stand til at udvikle egne holdninger, B. opnår viden om og færdighed i kommunikation for at opnå indsigt i egen rolle i kommunikationen med borgeren med henblik på et respektfuldt og ligeværdigt samarbejde, C. opnår viden om forskellige former for dokumentation og formidling for at kunne modtage, videregive og dokumentere sine faglige overvejelser i forhold til borgere, pårørende, kollegaer og andre faggrupper, D. opnår viden om pædagogiske arbejdsmetoder for at kunne arbejde vejledende i samarbejdet med borgeren, pårørende og kollegaer, E. opnår kendskab til fysiske, psykiske og sociale handicap for at kunne arbejde støttende og vejledende med respekt for den enkelte og i forhold til den enkeltes trivsel og livskvalitet, og F. opnår kendskab til menneskets udvikling, herunder aldringsprocesser, for at kunne forholde sig til og reagere på de hyppigst forekommende reaktioner på fysiske, psykiske og sociale forhold og forandringer. G. opnår viden om og færdigheder i voldsforebyggende og konfliktdæmpende kommunikation og adfærd
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Aktivitets- og praktiskfag

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	5 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i aktiviteters betydning for mennesket og forståelse for et aktivt og stimulerende miljøes betydning for den enkeltes livsudfoldelse for at kunne arbejde aktiverende i forhold til den enkeltes almindelige daglige livsførelse, B. opnår indsigt i, hvilken betydning god fysisk form og fysisk og psykisk velbefindende har for at udvikle interesse for og tage initiativ til kropslig udfoldelse og for at kunne medvirke aktivt til igangsættelse af fysisk udviklende aktiviteter, C. opnår indsigt i praktisk hjælp, herunder hygiejnens betydning i hjemmet, for at kunne planlægge, udføre og evaluere denne samt være bevidst om, hvordan opgaverne kan udføres med respekt for borgerens vaner, behov og holdninger, D. opnår indsigt i, hvordan principperne for hensigtsmæssige arbejdsstillinger, personforflytninger og hjælpemidler kan anvendes ved udførelsen af praktiske opgaver, E. opnår viden om personlig hjælp og observationer i forbindelse dermed samt bliver bevidst om, hvordan opgaverne kan udføres med respekt for borgerens ønsker, vaner og behov, F. opnår viden om ernæringslære, kostsammensætning og hygiejniske principper ved tilberedning af mad, herunder viden om mikroorganismers betydning for sundhed og sygdom, for at kunne arbejde forebyggende og sundhedsfremmende samt for at kunne støtte borgeren ved tilberedning og valg af mad, G. opnår viden om miljøets betydning for sundhed og trivsel for selvstændigt at kunne vurdere hensigtsmæssige miljøvalg i forhold til udførelsen af praktisk og personlig hjælp, og H. opnår kendskab til generelle og lokale aktiviteter for at kunne motivere og igangsætte borgeren til aktiv deltagelse med sigte på at bevare identitet og livsudfoldelse.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Endvidere omfatter hovedforløbet for den afsluttende del af Social- og sundhedsassistent følgende områdefag med følgende niveau, vejledende uddannelsestid, mål og indhold:

Sundheds- og sygeplejefag

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	6 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i principper for udførelsen af grundlæggende sundheds- og sygepleje for selvstændigt at kunne varetage den grundlæggende pleje af borgere med somatiske og psykiatriske sygdomme samt mentale og fysiske handicaps, B. opnår indsigt i miljøets betydning for sundhed og trivsel for at kunne vurdere samt vejlede og rådgive om hensigtsmæssige miljøvalg i forhold til det enkelte menneske og i forhold til arbejdsstedets miljøpolitik, C. opnår viden om opretholdelse og fremme af sundhed samt forebyggelse af sygdom med henblik på vurdering, tilrettelæggelse, udførelse, formidling og evaluering af grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver, D. opnår viden om fysiske, psykiske og sociale vilkårs betydning for menneskets sundhed og udvikling af sygdom for at kunne rådgive om, vejlede i og støtte sundhedsfremmende aktiviteter, E. opnår viden om betydningen af det enkelte menneskes indflydelse på egen hverdag, trivsel og udvikling med henblik på at kunne vurdere, respektere og forholde sig til det enkelte menneskes forståelse af livskvalitet, F. opnår viden om betydningen af ernæringsrigtig kost, herunder diætkost, for at kunne rådgive og vejlede den enkelte borger, og G. opnår forståelse for det enkelte menneskes opfattelse af sundhed og sygdom for at kunne tilrettelægge, udføre og evaluere en individuel og respektfuld omsorg og pleje.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Medicinske fag

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	4 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i almen lægemiddellære, herunder indtagelse, omsætning og udskillelse af lægemidler, for at kunne varetage sygeplejemæssige opgaver omkring medicinadministration, B. opnår indsigt i sansernes betydning for at kunne danne sig et helhedsindtryk af borgerens situation samt kunne vurdere og redegøre for observationerne, C. opnår viden om de hyppigst forekommende somatiske og psykiatriske sygdommes symptomer, mulige årsager og forskellige pleje- og behandlingsformer, D. opnår viden om menneskets opbygning og funktion, herunder samspillet mellem de forskellige organsystemer, E. opnår viden om de almindeligst forekommende infektionssygdomme og institutionsinfektioner herunder, mikroorganismers betydning for sundhed og sygdom samt kan redegøre for, hvordan der aktivt kan medvirkes til forebyggelse og behandling heraf, og F. opnår viden om de almindeligst forekommende psykiske lidelser, herunder demens, psykosociale og psykosomatiske reaktioner.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Pædagogik med psykologi 2

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	4 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i pædagogiske principper for tilrettelæggelse af læringsmuligheder for at kunne vurdere og anvende disse ved koordinering, undervisning, vejledning og rådgivning af borgere, pårørende, medarbejdere og elever, B. opnår viden om menneskets normale psykosociale udvikling for at kunne vurdere, evaluere og reflektere over den enkeltes forudsætninger og udviklingsmuligheder, C. opnår viden om psykiske lidelsers påvirkning af den enkelte og de pårørende for at kunne støtte og vejlede såvel borgeren som pårørende, D. opnår viden om fysiske, psykiske og sociale handicap, herunder betydningen af kriser for at kunne arbejde støttende og vejledende, E. opnår viden om mellem menneskelige relationer og forstår sig selv i forhold hertil for at kunne kommunikere professionelt, F. opnår viden om og kan vurdere principper for ledelse og samarbejde, herunder arbejdstilrettelæggelse og evaluering af eget og andres arbejde, samt viden om det psykiske arbejdsmiljøets betydning for trivsel og samarbejde for at kunne fremme fælles opgaveløsning, og G. opnår færdigheder i mundtlig og skriftlig formidling for at kunne dokumentere og videregive sine faglige overvejelser overfor borgeren, pårørende og samarbejdspartnere. H. Opnår indsigt og færdigheder i voldsforebyggende og konfliktdæmpende kommunikation og adfærd.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Social- og samfundsfag 2

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	4 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i samfundets politiske, økonomiske og sociale strukturer, herunder forhold i social- og sundhedssektoren, for at kunne vurdere og redegøre for beslutningsprocesser, der er af betydning for den enkelte og for samfundet som helhed, B. opnår indsigt i social- og sundhedspolitik, herunder samfundsmæssige målsætninger for social- og sundhedssektoren, for at kunne arbejde med i forhold til social- og sundhedsassistentens arbejdsområde, C. opnår indsigt i forskellige samfundsgruppers levevilkår og livsformer, herunder kulturelle og religiøse baggrunde, for at opnå forståelse for disse forholds betydning for den enkelte, D. opnår indsigt i relevante love og regler inden for pleje- og omsorgsområdet for at kunne vurdere, hvordan disse kan anvendes i samarbejdet med borgeren, E. opnår indsigt i og udvikler bevidsthed om sit ansvar og sine rettigheder som fagperson og myndighedsperson i forbindelse med udøvelse af arbejdet som Social- og sundhedsassistent, F. opnår viden om relevant arbejdsmiljølovgivning for at kunne anvende denne i tilrettelæggelsen af arbejdsopgaverne, G. opnår viden om dokumentations- og styringsværktøjer, herunder informationsteknologiske værktøjer, der finder anvendelse ved løsningen af omsorgs- og sygeplejeopgaver lokalt såvel som nationalt, H. opnår forudsætninger for at søge viden om såvel regionale, kommunale som private servicetilbud, herunder de demokratiske rettigheder, som den enkelte har, for at kunne rådgive og vejlede den enkelte, pårørende og brugergrupper ud fra muligheder, ønsker og behov, og I. opnår færdighed i at indsamle, bearbejde og vurdere data, som anvendes til belysning af samfundsforhold, og opnår øvelse i at arbejde selvstændigt, herunder beskrive løsninger på samfundsmæssige problemer. J. kan identificere faktorer på arbejdspladsen, der kan føre til konflikter og vold og har indsigt i principperne for voldspolitik og kriseberedskab.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Kultur- og aktivitetsfag

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	3 uger
Mål	<p>Eleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. opnår indsigt i betydningen af at arbejde med at skabe rammer for oplevelser og aktiviteter, som udfordrer den enkeltes fantasi, kreativitet og æstetiske sans, B. opnår indsigt i et stimulerende miljøes betydning for at kunne arbejde sundhedsfremmende med at bevare og styrke det enkelte menneskes ressourcer, individualitet, integritet og selvbestemmelse, C. opnår indsigt i, hvilken betydning en god fysisk form har for fysisk og psykisk velbefindende, for at udvikle interesse for og tage initiativ til kropslig udfoldelse for at kunne medvirke aktivt til igangsættelse af fysisk udviklende aktiviteter, D. opnår indsigt i og kan forholde sig bevidst til principperne for hensigtsmæssige arbejdsstillinger, personforflytninger og hjælpemidler for at anvende disse i arbejdsudøvelsen, E. opnår viden om, hvad nedsat funktionsevne betyder for det enkelte menneskes daglige tilværelse, for at kunne iværksætte rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter, F. opnår viden om generelle og lokale aktivitetstilbud for at kunne iværksætte sociale, kulturelle og kreative aktiviteter i samarbejde med det enkelte menneske eller en gruppe af mennesker, og G. opnår forståelse for menneskers forskellige levevilkår, kulturelle baggrund, livsanskuelser og religion for at kunne vælge og iværksætte aktiviteter, der tager udgangspunkt i respekten for det enkelte menneskes behov og holdninger.
Bedømmelse	Mundtlig prøve eller standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen

Valgfri specialefag

Hovedforløbet omfatter 3 ugers valgfri specialefag, hvoraf 1 uge afvikles på trin 1 til Social- og sundhedshjælper.

De valgfri specialefag vælges i samråd mellem eleven, praktikstedet og skolen. Der kan vælges mellem følgende valgfri specialefag:

Socialpædagogik

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Kan i arbejdet med borgeren se den enkelte som et produkt af mellemmenneskelige relationer, sociale sammenhænge og vilkår.</p> <p>B. Kan i sin professionelle praksis arbejde etisk reflekteret ud fra en forståelse af begreberne integritet og værdighed og disses betydning for det enkelte individ.</p> <p>C. Opnår indsigt i og forståelse af psykiske, fysiske og sociale forholds betydning for borgeren indenfor den socialpædagogiske målgruppe (eks demente, psykisk syge, socialt udstødte)</p> <p>D. Kan i sin professionelle praksis udvælge og anvende socialpædagogiske redskaber.</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Ældrepedagogik

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Opnår indsigt i alderdommens biologiske, psykosociale og kulturelle muligheder og problemer</p> <p>B. Opnår indsigt i den demografiske udviklings betydning for social og sundhedsområdet.</p> <p>C. Kan i sin professionelle praksis reflektere over hvordan værdier og organisering af arbejdet har betydning for de ældres muligheder for at opretholde værdighed og selvbestemmelse.</p> <p>D. Kan i sin professionelle praksis understøtte den enkelte borgers livs-udfoldelse.</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Folkesundhed og sundhedsfremme

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Kan i sin professionelle praksis arbejde reflekteret ud fra en forståelse af sundhedsbegrebers baggrund og betydning for borgrens liv</p> <p>B. Kan i sin professionelle praksis, med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov vejlede i sundhedsadfærd.</p> <p>C. Kan reflektere over egen sundhedsadfærd i relation til sit professionelle virke.</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Kulturmødet i plejen og på arbejdspladsen

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Opnår omfattende viden om sociologiske og kulturelle begreber i forhold til etniske minoriteter i Danmark</p> <p>B. Opnår grundig indsigt i at identificere kulturelle forskelle i plejen og omsorgen for etniske minoriteter i Danmark og får viden om forskelle i sundhedsopfattelse blandt etniske minoriteter</p> <p>C. Opnår indsigt i interkulturelle kompetencer og viden om kommunikation over kulturgrænser og sproglige barrierer</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Psykiatri (social- og sundhedshjælper, trin 1)

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Kan observere og formidle en ændret sundhedstilstand hos borgere i primærområdet.</p> <p>B. Kan deltage i støttende omsorgsopgaver hos den psykiatriske klient/patient.</p> <p>C. Opnår kendskab til lovgivning omkring den psykiatriske klient/patient i spændingsfeltet selvbestemmelse, medbestemmelse, omsorg og omsorgssvigt.</p>

Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”
------------	---

Ledelse og organisation (social- og sundhedsassistent, trin 2)

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uger.
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Får kendskab til forskellige ledelsesteoriens betydning for den enkelte medarbejder, klient, patient og den samlede organisations organisation og funktion.</p> <p>B. Får viden om samarbejdsteorier og procesanalyser for at igangsætte de aktiviteter, og den støtte samt træffe de beslutninger, der er nødvendige for at organisationen til stadighed udvikler sig.</p> <p>C. Arbejder ud fra gældende lovgivning i arbejdsmiljø, faglige overenskomster m.m. og forstår at anvende love og regler i et respektfuldt samarbejde.</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Rehabilitering (social- og sundhedsassistent, trin 2)

Niveau	Avanceret
Vejledende varighed	1 uge
Mål	<p>Eleven:</p> <p>A. Udvikler bevidsthed om egen faglig rolle og andre faggrupper kompetence i relation til borgerens rehabilitering.</p> <p>B. Opnår viden om og udvikler færdigheder i anvendelse af principper for den faglige indsats.</p> <p>C. Opnår indsigt i den samfundsmæssige betydning af en sammenhængende rehabiliteringsindsats.</p> <p>D. Kan i sin professionelle praksis arbejde koordinerende og undervisende med udgangspunkt i borgers ønsker og hverdagsliv i øvrigt.</p>
Bedømmelse	Eleven standpunktsbedømmes med ”Bestået/Ikke bestået”

Praktikmål

Praktikuddannelsen skal indeholde følgende praktikmål opdelt på trin:

Trin 1: Social- og sundhedshjælper

Mål	<p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. i samarbejde med borgeren arbejde støttende, vejledende og igangsættende i forhold til borgerens dagligdag og deltagelse i aktiviteter, så borgerens livsudfoldelse og livskvalitet understøttes og styrkes, B. observere fysiske, psykiske og sociale forandringer og symptomer på ændret sundhedstilstand hos borgeren samt vurdere, planlægge, gennemføre og evaluere elementære sygeplejeopgaver med udgangspunkt i den enkelte borgers ressourcer og selvbestemmelsesret, C. vurdere, planlægge, udføre og evaluere omsorgsopgaver og personlig og praktisk hjælp ud fra hensigtsmæssige miljøvalg og med respekt for borgerens ressourcer og i den sammenhæng forholde sig til kommunens kvalitetsstandarder, D. formidle informationer om såvel kommunale som private servicetilbud samt vejlede den enkelte borger om tilbud i nærmiljøet ud fra borgerens muligheder, ønsker og behov, E. arbejde ud fra lokale institutioners værdigrundlag og voldspolitik samt forholde sig til disses betydning for eget uddannelsesforløb og social- og sundhedshjælperens rolle og arbejdsområde, F. arbejde med redskaber til elektronisk kommunikation, der anvendes lokalt, med henblik på kommunikation, formidling og videnssøgning og udvikler færdighed i at forholde sig kritisk til informationerne, G. kommunikere og dokumentere faglige overvejelser og begrundelser til borgere, pårørende, kollegaer og andre samarbejdspartnere samt indgå i tværfagligt samarbejde, H. alene og i samarbejde med andre tilrettelægge, udføre og reflektere over arbejdet med udgangspunkt i det psykiske og fysiske arbejdsmiljø, herunder med særlig henblik på forebyggelse af vold på arbejdspladsen og I. vurdere og anvende hensigtsmæssige arbejdsbevægelser, personforflytninger og hjælpemidler i forhold til den enkelte borger og i forhold til regler og lovgivning på området.
Bedømmelse	”Godkendt” eller ”Ikke godkendt”

Trin 2: Social- og sundhedsassistent

Mål	Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> A. selvstændigt arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i samarbejde med borgeren og i respekt for dennes livsudfoldelse og livskvalitet samt igangsætte, vurdere og vejlede om muligheder, der understøtter og styrker borgerens/borgernes selvværd, B. selvstændigt observere fysiske, psykiske og socialbetingede sygdommes symptomer og vurdere og redegøre for sine observationer i forbindelse dermed, C. identificere, vurdere, tilrettelægge, udføre og evaluere grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver hos borgeren med respekt for dennes ressourcer og selvbestemmelsesret, D. arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende i forhold til de almindeligst forekommende infektionssygdomme og institutionsinfektioner, E. identificere uhensigtsmæssigheder i miljøet, der har betydning for sundhed og trivsel, samt vurdere og vejlede om hensigtsmæssige miljøvalg i forhold til borgeren under hensyntagen til arbejdsstedets miljøpolitik, F. selvstændigt og i samarbejde med andre varetage sygeplejemæssige opgaver vedrørende medicinindgift og administration, G. formidle informationer om såvel regionale, kommunale som private servicetilbud, herunder relevante love og regler inden for områder med pleje, omsorg og praktisk hjælp, samt vejlede borgerne i at anvende tilbuddene med respekt for borgerens ressourcer og selvbestemmelsesret, H. arbejde ud fra overordnede målsætninger, det lokale værdigrundlag og voldspolitik samt formulere og vurdere disses betydning for eget uddannelsesforløb og social- og sundhedsassistentens rolle og arbejdsområde og på den baggrund vejlede borgeren/borgere, I. anvende elektroniske kommunikationssystemer til informationssøgning, kommunikation, samarbejde, arbejdstilrettelæggelse og dokumentation, J. planlægge, vurdere, vejlede og evaluere vejledningen og samarbejdet med borgere og andre samarbejdspartnere, K. vælge og igangsætte aktiviteter i samarbejde med den enkelte borger eller grupper af borgere med henblik på at vedligeholde, genoptræne og styrke den enkeltes psykiske og fysiske sundhed, L. indsamle information om, vurdere og igangsætte sociale, kulturelle og kreative aktiviteter for den enkelte borger eller for grupper af borgere i forhold til de generelle og lokale aktivitetstilbud samt efterfølgende reflektere over aktivitetens betydning for borgeren,
------------	--

	<p>M. selvstændigt vurdere, anvende og redegøre for hensigtsmæssige arbejdsbevægelser, personforflytninger og hjælpemidler i forhold til den enkelte borger og egen fysiske formåen,</p> <p>N. arbejde alene og kan tage vare på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i forhold til egen rolle samt støtte og vejlede elever og andre samarbejdspartnere i relation til arbejdsmiljøet og reflektere over arbejdsmiljøet og dets betydning, herunder særligt med henblik på forebyggelse af vold på arbejdspladsen og</p> <p>O. selvstændigt og i samarbejde med andre udføre omsorgsrettede og sygeplejemæssige opgaver, herunder udvikle bevidsthed om og åbenhed over for at indgå aktivt i tværfagligt samarbejde.</p>
Bedømmelse	"Godkendt" eller "Ikke godkendt"